

Korte studies in Efeze (9) Geheimenis (8)

‘Want wij zijn leden van Zijn lichaam, van Zijn vlees en van Zijn gebeente. Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten en die twee zullen tot één vlees zijn.’ (Ef. 5:30, 31).

In deze en de volgende studie zullen we dit geheimenis wat Paulus ‘groot’ noemt – en hoe groot moet het dan zijn! – besluiten, zonder dat ik daarmee wil zeggen dat we er de enorme diepte van hebben doorgrond.

God heeft de mens geschapen naar Zijn Beeld (Gen. 1:27). We hebben gezien dat dit Beeld Christus is. De mens, Adam, is naar of overeenkomstig dit Beeld geschapen. We hebben ook gezien dat Hij hen mannelijk en vrouwelijk schiep. De Heere Jezus sluit hier zelf bij aan. Bedenk overigens hoe wonderlijk het voor Hem geweest moest zijn om dit te bedenken, toen Hij de woorden uitsprak die Mattheüs in 19:4 uitsprak en naar Genesis 1:27 verwees. Hij als Beeld Gods had al Zijn heerlijkheid afgelegd om als de laatste Adam dit geheimenis werkelijkheid te maken.

Natuurlijk kunnen we Genesis 1:27 lezen als een samenvatting van Genesis 2 en dat in dat vers bedoeld wordt dat God Adam en Eva geschapen heeft en dat dit dus nader in Genesis 2 wordt uitgewerkt. Toch denk ik dat dit niet de bedoeling van de tekst is. De verandering van het persoonlijk voornaamwoord is opvallend.

*‘En God schiep de mens naar Zijn Beeld, naar het Beeld van God schiep Hij HEM;’
‘mannelijk en vrouwelijk schiep Hij HEN.’*

In het eerste zinnetje is het enkelvoud. Hij schiep een eenheid. In het tweede zinnetje is het meervoud. In die eenheid was het mannelijke en vrouwelijke begrepen. De mens naar het Beeld van God was mannelijk en vrouwelijk. Zo was het bedoeld. Een volmaakte lichamelijke eenheid van het mannelijke en het vrouwelijke.

In de dierlijke schepping – dus duidelijk onderscheiden van de schepping van de mens, die dus niet is geëvolueerd uit een aap of iets dergelijks – waren mannetje en vrouwtje afzonderlijk geschapen. Adam, de mens, kreeg van God de opdracht om alle dieren een naam te geven (Gen. 2:19). Voorafgaand aan die opdracht lezen we echter een heel opmerkelijk vers.

‘Ook zei de HEERE God: Het is niet goed dat de mens alleen is; Ik zal een hulp voor hem maken als iemand tegenover hem.’ (Gen. 2:17).

Waarom is dit vers zo opmerkelijk?
Dat zit hem in de woordjes ‘niet goed’ en ‘alleen’.

Niet goed

God noemt hier iets wat Hij Zelf heeft geschapen ‘niet goed’. Dat kan toch niet waar zijn? Toch moet hier een diepere betekenis achter zitten. Laten we eens zien wat hier aan de hand zou kunnen zijn.

Zesmaal in Genesis 1 lezen we:

‘En God zag [...] dat het goed was’ (Gen. 1:4, 10, 12, 18, 21, 25).

Bij elk van Zijn scheppingen wordt afzonderlijk vermeld dat God zag dat het goed was. Behalve wanneer Hij het gewelf of het uitspansel (Gen. 1:7) op de tweede dag maakte en bij de schepping van de mens op de zesde dag. Bij deze twee wordt niet expliciet vermeld dat God zag dat het goed was. Bij alle andere maaksels of scheppingen wel. Dit betekent niet dat wat Hij schiep niet goed

wás. Dat zou ook niet kloppen, want aan het eind van het eerste hoofdstuk wordt ons vermeld dat alles wat Hij gemaakt had zeer goed was.

‘En God zag al wat Hij gemaakt had en zie het was zeer goed. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de zesde dag.’ (Gen. 1:31).

Het uitspansel werd gemaakt om een scheiding te maken tussen de hemelen en de aarde. Om een of andere reden was dat nodig, maar uiteindelijk is het Gods doel dat die scheiding zou worden opgeven. Dat is de verzoening van alle dingen in Kolossenzen 1:15-21 en het wederom onder één Hoofd vergaderen in Efeze 1:10. Daar ga ik nu verder niet op in.¹ De schepping van het uitspansel was nodig en daarom goed. De scheiding zal in Gods voornemen weer worden opgeheven. Daarom kunnen we zeggen dat dit goede slechts van tijdelijke aard was en wellicht daarom wordt in Genesis 1:7 het zinnetje ‘en God zag dat het goed was’ weggelaten.²

Laten we op dezelfde manier doorredeneren bij de mens, alleen nu omgekeerd. God heeft de mens als een eenheid geschapen, mannelijk en vrouwelijk. Die eenheid openbaarde zich als de ene mens Adam. Dat is Genesis 1:27. Als God zegt dat het niet goed is dat de mens alleen is, bedoelt Hij wellicht dat dit ‘niet goede’ van tijdelijke aard is. Met het oog op het voornemen der eeuwen is het beter als de mens Adam en zijn vrouw twee personen zijn. Uiteindelijk is het de bedoeling dat zij weer opgaan in een eenheid. God deed dit met het oog op Christus en de Gemeente. Voor Paulus was dit het geheimenis dat groot was.

Alleen

‘Alleen’ is de vertaling van het Hebreeuwse *bachad*. Dat is een samentrekking van *be* en *èchad*, ‘in één’. Dat suggereert dat er in Adam een eenheid is van meer dan één die samen de ene vormen. Mannelijk en vrouwelijk ‘in één’, namelijk Adam. Deze redenering bevestigt dan bovenstaande. Als God zegt dat het ‘niet goed’ is dat de mens alleen is, betekent dit niet dat Hij een fout gemaakt heeft in Zijn oorspronkelijke schepping. Nee, het bevestigt eerder het goede ervan, omdat Hij laat zien dat het zó bedoeld is. Om Zijn grote heilsplan te ontvouwen en in een schaduw te kunnen laten zien zegt Hij dat het niet goed is dat de mens ‘alleen’ of ‘in één’ is. Daarom wordt Adam in een diepe slaap gebracht en bouwt God uit een van zijn ribben de vrouw. Mannelijk en vrouwelijk wordt gescheiden. Adam en Eva zijn twee personen (Gen. 2:21-25). Hoewel dit zo is, blijft de oorspronkelijke schepping als een eenheid pal overeind staan:

‘Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlatenen zich aan zijn vrouw hechten; en zij zullen tot één vlees zijn.’ (Gen. 2:24).

Hiervan spreekt Paulus als een groot geheimenis en hij voegt eraan toe:

‘maar ik spreek met het oog op Christus en de gemeente’. (Ef. 5:22).

Christus en de Gemeente heeft Paulus op het oog als hij in Genesis over de schepping van de mens leest en hoe de mens een eenheid is die uit twee bestaat.

In de volgende studie zal ik vanuit deze tekst verder ingaan op ‘Christus en de Gemeente’.

¹ Zie bijvoorbeeld mijn boek ‘Verzoening’.

² Psalm 148 is een hele mooie illustratie van deze scheiding. De eerste zes verzen gaan over de hemelen. Het tweede gedeelte gaat over de aarde. De uitdrukking ‘water boven de hemel’ komt naast Genesis 1:7 alleen in deze Psalm voor (vers 4). Dat is daarmee een duidelijke schakel tussen deze twee Bijbelgedeelten.